

-ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ-

MARK MAZOWER

Η ελληνική επανάσταση

Μετάφραση: Κώστας Κουρεμένος

Επιμέλεια: Κώστας Λιβιεράτος

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ: 20 Δεκεμβρίου 2021

Σειρά: Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία

ISBN: 978-960-221-949-2, σελ. 624

σχ. 17x24, σκληρό εξώφυλλο

α' έκδοση Δεκέμβριος 2021

τιμή 35,00 € (χωρίς ΦΠΑ)

«Για έξι χρόνια οι Έλληνες –τουλάχιστον στον Μοριά, στα νησιά και σε κάποιες περιοχές της Ρούμελης– είχαν αντέξει πολύ περισσότερο απ' ό,τι μπορούσε να φανταστεί οποιοσδήποτε στην Ευρώπη το 1821. Αυτή η αντοχή, αυτό το σθένος, αυτή η ανθεκτικότητα της ελληνικής κοινωνίας είναι, έχω την εντύπωση, το κρίσιμο στοιχείο κι εκείνο που με έχει συναρπάσει περισσότερο» (Μαρκ Μαζάουερ, συνέντευξη στον Ν. Ζώη, *Καθημερινή*).

Ο κορυφαίος Βρετανός ιστορικός αναπλάθει εδώ μια από τις πιο πυκνές και σημαίνουσες δεκαετίες της νεότερης ελληνικής και ευρωπαϊκής ιστορίας: τότε που οι άνθρωποι των χωριών, των βουνών και των κάμπων στις ελληνικές περιοχές της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας ξεσηκώθηκαν το 1821 ενάντια στις πανίσχυρες δυνάμεις του σουλτάνου. Κόντρα σε όλα τα προγνωστικά, και παρά τα τρομακτικά αντίποινα που υπέστησαν, αλλά και τις αδυσώπητες εμφύλιες συγκρούσεις, κράτησαν ζωντανή την επανάσταση, ως τη στιγμή που η στρατιωτική επέμβαση των Μεγάλων Δυνάμεων επέτρεψε τελικά την εγκαθίδρυση ενός νέου εθνικού κράτους.

Το βιβλίο προσφέρει ένα συναρπαστικό πανόραμα αυτής της ιστορίας, βάζοντάς μας στο μυαλό, την καρδιά και τη δράση των πρωταγωνιστών, αλλά και στις αποκαλυπτικές εμπειρίες των πολλών. Βλέπουμε έτσι με νέο μάτι τα επαναστατικά σχέδια των συνωμοτών της Φιλικής Εταιρείας, τον δαιμόνιο ανταρτοπόλεμο των οπλαρχηγών και τα κατορθώματα των μπουρλοτιέρηδων, τις συνεισφορές, τα διλήμματα και τις αμφιταλαντεύσεις αρματολών και κλεφτών, προκρίτων και караβοκύρηδων, τα συνταγματικά οράματα και τις διπλωματικές κινήσεις της νέας πολιτικής τάξης, την έμπρακτη συμπαράσταση φιλελλήνων και εθελοντών, την αγωνία των πολιορκημένων πόλεων, την τραγωδία των ανυπεράσπιστων γυναικών και παιδιών.

Γίνεται έτσι φανερό πόσο καταλυτική στάθηκε η επανάσταση του 1821 στη νεοελληνική ιστορία, καθορίζοντας την πολιτική συγκρότηση της νεότερης Ελλάδας: πόσο κεντρική θέση κατείχε στη διαμόρφωση διεθνών τάσεων όπως ο ρομαντισμός, ο εθνικισμός ή ο ρεπουμπλικανισμός· και πόσο συντέλεσε στην ανάδυση ενός νέου είδους πολιτικής αναμέτρησης ανάμεσα στις σιδερένιες επιταγές της Ιεράς Συμμαχίας, την πρωτόγνωρη δυναμική της διεθνούς αλληλεγγύης και την πίστη, τα όνειρα και τις πράξεις ενός λαού που αγωνιζόταν, συχνά με φοβερό κόστος, για «να γίνει το ρωμαίικο».

«Όσοι έχουν διαβάσει τη *Θεσσαλονίκη: πόλη των φαντασμάτων* ή την *Ελλάδα του Χίτλερ* του Μαρκ Μαζάουερ θα έρθουν σ' αυτή την εξιστόρηση της Ελληνικής Επανάστασης με υψηλές προσδοκίες. Και δεν θ' απογοητευτούν ... Ο Μαζάουερ έχει συνθέσει ... μια επική αφήγηση, που η έρευνά της είναι εμβριθής, το ξετύλιγμά της κόβει την ανάσα και οι ρομαντικοί χαρακτήρες της στοιχειώνουν τον αναγνώστη. Λίγοι ιστορικοί διεισδύουν τόσο βαθιά ή με τόση ενσυναίσθηση στον τρόπο που ένιωθαν την ιστορία αυτοί που τη ζούσαν ... Ο συγγραφέας δείχνει ότι η Φιλική Εταιρεία των εκπατρισμένων Ελλήνων και των Φαναριωτών ευγενών είχε μεγαλύτερη εμβέλεια και αποτελεσματικότητα απ' ό,τι αναγνωριζόταν παλιότερα και υποστηρίζει πειστικά ότι ο πόλεμος του 1821 πρέπει να θεωρείται όχι ένα έργο δεύτερης σειράς αλλά ένα κεντρικό γεγονός στην ευρωπαϊκή ιστορία, ένα πρώτο πείραμα εθνικής οικοδόμησης και η στιγμή όπου η κοινή γνώμη και ο πολιτιστικός ακτιβισμός έγιναν μια δραστική δύναμη στην πολιτική.» - Noonie Minogue, *The Tablet*

«Μπροστά από το Βέλγιο το 1831 και από την Ιταλία και τη Γερμανία κατά μία ολόκληρη γενιά, η Ελλάδα ήταν το πρώτο από τα νέα εθνικά κράτη τα οποία έρχονταν να αντικαταστήσουν τις μοναρχικές, πολυεθνικές, πολύγλωσσες αυτοκρατορίες που κυριαρχούσαν επί αιώνες στην ευρωπαϊκή ήπειρο ... Οι ιστορικοί του εθνικισμού και της νεότερης Ευρώπης δεν κατάφεραν τις περισσότερες φορές να διακρίνουν την αληθινή διεθνή σημασία της Ελληνικής Επανάστασης του 1821 ... Τώρα επιτέλους, όπως ταιριάζει στην επετειακή αυτή χρονιά, ο Μαρκ Μαζάουερ γυρίζει το παιχνίδι και δείχνει, με εξαιρετική επιδεξιότητα και προσοχή σε όλες τις διαθέσιμες ελληνικές και διεθνείς πηγές, ότι η Ελληνική Επανάσταση υπήρξε πράγματι θεμελιώδης για τη «διαμόρφωση της νεότερης Ευρώπης» ... το ρηξικέλευθο επίτευγμα των νεοελλήνων, που άνοιξαν το δρόμο για όλη την ήπειρο, και μάλιστα για ένα μεγάλο μέρος ολόκληρου του κόσμου στα επόμενα 200 χρόνια ... Η Ελληνική Επανάσταση προσφέρει την καλύτερη και πληρέστερη ως σήμερα ερμηνεία μιας σειράς γεγονότων που οι συνέπειές τους άλλαξαν την όλη γεωπολιτική της Ευρώπης.» - Roderick Beaton, *Times Literary Supplement*

«Ο Μαζάουερ αναγνωρίζει τα αμαρτήματα κάποιων Ελλήνων πολέμαρχων, αλλά η έμφασή του είναι διαφορετική. Κάπου μέσα στην αιματοχυσία, τη φυγή και την εθνοκάθαρση, λέει, επήλθε μια συνειδησιακή αλλαγή ... Γράφει με συμπάθεια για τον παράτολμο στρατηγό Καραϊσκάκη, που ... αν και προερχόταν από έναν κόσμο ημιαναρχίας και καιροσκοπισμού στην κεντρική Ελλάδα, κατάλαβε ότι τα πανελλήνια συμφέροντα έπρεπε να επικρατήσουν απέναντι στις προσωπικές φιλονικίες (άλμα που κάποια μεγάλα πρόσωπα δεν κατάφεραν να κάνουν). Αν τέτοιες εγκωμιαστικές απόψεις εκφράζονταν σ' ένα ελληνικό εγχειρίδιο, μπορεί να απορρίπτονταν ως πατριωτική πλειοδοσία. Όταν όμως προέρχονται από τον Μαρκ Μαζάουερ, έναν εξέχοντα ιστορικό των Βαλκανίων, εμπνέουν το σεβασμό. Και εμπεριέχουν μια σημαντική αλήθεια, που ισχύει για πολλές εθνιστικές εξεγέρσεις: ο εξωπραγματικός στόχος του χθες μπορεί να γίνει η επιταγή του σήμερα, μέσα από τις γοργές μεταπτώσεις του κοινού αισθήματος που προκαλούν η αιματοχυσία και ο πόνος.» - *The Economist*

«Σαν πρόσωπα ομηρικού έπους, οι παίκτες στον ελληνικό Αγώνα εμφανίζονται, μέσα σ' αυτή την εξιστόρηση, μ' έναν φαινομενικά εύτακτο τρόπο. Έμπειρος αφηγητής, ο Μαζάουερ ξεμπλέκει τον γόρδιο δεσμό των τοπικών, περιφερειακών και διεθνών φατριασμών.» - *Harper's Magazine*

«Υποστηρίζει πειστικά ότι η εξέγερση δεν ήταν απλώς μια τοπική διένεξη αλλά μια καθοριστική μεταβολή στη νεότερη ιστορία.» - *Foreign Affairs*

Ο **Mark Mazower** σπούδασε στην Οξφόρδη και στο Johns Hopkins. Δίδαξε στο Πρίνστον, το Σάσεξ και το Birkbeck College και σήμερα είναι καθηγητής ιστορίας στο πανεπιστήμιο Columbia. Έργα του είναι: *Greece and the Inter-War Economic Crisis* (1992, βραβείο Runciman) [ελλ. έκδ.: *Η Ελλάδα και η οικονομική κρίση του Μεσοπολέμου*, ΜΙΕΤ], *Inside Hitler's Greece: The Experience of Occupation, 1941-44* (1993, βραβείο Fraenkel και Longman) [*Στην Ελλάδα του Χίτλερ*, Αλεξάνδρεια], *The Balkans: A Short History* (2000, βραβείο Wolfson) [*Τα Βαλκάνια*, Πατάκης], *After the War Was Over: Reconstructing the Family, Nation and State in Greece, 1943-60* (επιμ., 2000) [*Μετά τον πόλεμο*, Αλεξάνδρεια], *Salonica. City of Ghosts* (2004, βραβεία Duff Cooper, John Criticos, Runciman, National Jewish Book) [*Θεσσαλονίκη. Πόλη των φαντασμάτων*, Αλεξάνδρεια], *Hitler's Empire. Nazi Rule in Occupied Europe* (2008, βραβείο Los Angeles Times) [*Η αυτοκρατορία του Χίτλερ*, Αλεξάνδρεια], *Networks of Power in Modern Greece. Essays in Honour of John Campbell* (επιμ., 2008) [*Δίκτυα εξουσίας στη νεότερη Ελλάδα*, Αλεξάνδρεια], *Governing the World. The History of an Idea* (2012) [*Κυβερνώντας τον κόσμο*, Αλεξάνδρεια], *Τριάντα χρόνια ελληνικής ιστορίας. Μια προσωπική αναδρομή* (2015), Πατάκης, *What You Did Not Tell: A Russian Past and the Journey Home* (2017) [*Όσα δεν είπες. Ένα ρωσικό παρελθόν και το ταξίδι προς την πατρίδα*, Άγρα], *The Greek Revolution. 1821 and the Making of Modern Europe* (2021) [*Η ελληνική επανάσταση*].